

Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Łemkowie,
Bojkowie, Rusini – historia, współczesność,
kultura materialna i duchowa”,
Svidnik 14-15 czerwca 2013 r.

W 2006 r. w Instytucie Politologii Uniwersytetu Zielonogórskiego powstała inicjatywa przygotowania pracy zbiorowej o charakterze interdyscyplinarnym, poświęconej Łemkom, Bojkom, Hucułom oraz Rusinom zakarpackim. Spotkała się ona z pozytywną reakcją środowisk naukowych, zarówno w Polsce, jak i za granicą. Napłynęło wiele ciekawych artykułów, które zostały opublikowane w pracy zbiorowej, wydanej w 2007 r. przez Łemkowski Zespół Pieśni i Tańca „Kyczera” w Legnicy (*Łemkowie, Bojkowie, Rusini – historia, współczesność, kultura materialna i duchowa*, red. S. Dudra, B. Halczak, A. Ksenicz, J. Starzyński, Legnica–Zielona Góra 2007). Zachęciło to inicjatorów do przygotowania kolejnych publikacji zbiorowych oraz zorganizowania cyklu międzynarodowych konferencji naukowych odbywających się co 2-3 lata, każdorazowo w innym ośrodku badawczym w Polsce lub w Europie Środkowo-Wschodniej. W Svidniku na Słowacji 14-15 czerwca 2013 r. odbyła się kolejna edycja międzynarodowej konferencji naukowej „Łemkowie, Bojkowie, Rusini – historia, współczesność, kultura materialna i duchowa” zrzeszająca badaczy zajmujących się problematyką narodowościową w Europie Środkowo-Wschodniej. Uczestnikami byli naukowcy z Polski, Ukrainy, Słowacji, Serbii, Włoch i Stanów Zjednoczonych. Instytut politologii reprezentowała trójka profesorów (Stefan Dudra, Bohdan Halczak i Wiesław Hładkiewicz), którzy wygłosili swoje referaty. Impreza okazała się sukcesem organizacyjnym i naukowym. Następna edycja konferencji odbędzie się we Lwowie.

Wykaz referatów:

HISTORIA I WSPÓŁCZESNOŚĆ

Olena Arkusha

Nastroje polityczne chłopów w huculskich powiatach Galicji w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku

Marek Barwiński

Rozmieszczenie i liczebność Łemków w Polsce na początku XXI wieku w świetle wyników spisów powszechnych z 2002 i 2011 roku – różnice i podobieństwa

Katarzyna Barzowska

Współczesne granice Łemkowszczyzny

Paul J. Best

Słowianie z miasta Yonkers (stan Nowy Jork, USA)

Witold Bobryk

Cerkiew greckokatolicka w Komańczy a działalność misji prawosławnej na terenie województwa rzeszowskiego

Halyna Bodnar

Ukraińcy deportowani z Łemkowszczyzny i Nadsania, w latach 1944-1946, w społeczeństwie zachodniej Ukrainy: wspomnienia kobiet (na podstawie materiałów międzynarodowego projektu „Krasne – węzłowa stacja przesiedleń”)

Ivanna Cherchowych

Spółeczna aktywność kobiet na Huculszczyźnie, na przełomie XIX i XX w.

Stefan Dudra

Geneza i działalność Zjednoczenia Łemków

Ignacy Einhorn, Tamara Włodarczyk

Relacje Łemków i Żydów na Łemkowszczyźnie w okresie dwudziestolecia międzywojennego

Bohdan Halczak, Michał Šmigel'

Działania polskich formacji zbrojnych w południowo-wschodniej Polsce w latach 1945-1946 w świetle raportów czechosłowackich służb specjalnych

Djura Hardi

Rusińska (ukraińska) ludność Zakarpacia wobec założenia klasztoru paulinów w Užhorodzie w 1384 r.

Wiesław Hładkiewicz

Podole w polskiej pamięci

Michał Jarnecki

Podkarpacka/Zakarpacka Ruś ukraińskim Piemontem na przełomie lat 1938-1939

Stanislav Konečný

Ukraińcy na Słowacji i ich postawy polityczne w latach 1945-1989

Alicja Maliszewska

Obraz współczesnej Ukrainy w oczach młodych Ukraińców z Polski

Olga Morozova

Kwestia łemkowska w polskiej historiografii

Marian Mudryi

Przybysze z Łemkowszczyzny we Lwowie w 1848 r. (przykłady postaw gente Rutheni, natione Poloni)

Iryna Musiinko

Potencjał ukraińskiej mniejszości etnicznej oraz diaspory w Polsce i na Słowacji jako nie-wykorzystane źródło etnicznego lobbingu i formowania pozytywnego wizerunku Ukrainy

Tamara Patsay

Towarzystwo „Bojkowszczyzna” w Samborze (1927-1939): kierunki badań etnograficznych

Tadeusz Pórchłopek

Słowianofilski dyskurs kulturowy inteligencji galicyjskiej po roku 1830

Yevhen Sinkevych

Położenie łemkowskich przesiedleńców z Polski na Chersońszczyźnie, w latach 40. XX w. (na podstawie źródeł archiwalnych)

Arkadiusz Słabig

Zagadnienie ukraińskie w województwie krośnieńskim w świetle materiałów SB z lat 1975-1989

Bernadetta Wójtowicz-Huber

Konwersje Łemków na prawosławie w przededniu I wojny światowej – przesłanki polityczne, socjalne i kulturowe

KULTURA MATERIALNA I DUCHOWA

Lyubomyr Beley, Les Beley

„Rusiński język” w Zakarpackim Okręgu Ukrainy, na początku XXI w.: plan rozwoju języka czy planowana mistyfikacja językowa

Ihor Bojko

Letnie obory w Karpatach ukraińskich i zachodnich: etnoekologiczne podobieństwa w kulturach Ukraińców, Słowaków, Polaków i Czechów

Oleh Bolyuk

Wyroby snycarskie Bojkowszczyzny Zakarpackiej (refleksje z ekspedycji naukowej)

Iryna Dovahalyuk

Pierwsze zapisy fonograficzne muzyki ludowej z Łemkowszczyzny

Roman Drozd

Losy cerkwi greckokatolickich i prawosławnych w Polsce w latach 1944-1989

Tetyana Faynyk

Wnętrze ludowego mieszkania (elementy wyposażenia chaty) jako wskaźnik czasu ukończenia budowli i otwartości właścicieli na świat

Olena Fedorchuk

Wykorzystanie szklanych koralików w ozdobie ludowego stroju bojkowskiego na przełomie XIX i XX w.

Oksana Fedyna

Specyfika tradycyjnego stroju ludowego północno-zachodnich Bojków, w drugiej połowie XIX i na początku XX w.

Ludmyła Gerus

Rodzaje, specyfika wyrobu i funkcje obrzędowego chleba Huculów pod koniec XIX i na początku XX w.

Vladislav Grešlík

Cerkwie i ikony poświęcone archaniołowi Michałowi na Słowacji

Oksana Hodovanska

Ludowe ogrodnictwo i sadownictwo Bojkowszczyzny: analiza ekologiczna

Grażyna Holly

Wybrane elementy krajobrazu sakralnego pogranicza polsko-słowacko-ukraińskiego

Lesya Horoshko

Symbolika wody w obrzędowości Świąt Wielkanocnych: tradycja karpacka

Hanna Hrehorowicz-Gaber

Relikty układów osadniczych wsi łemkowskich jako element krajobrazu kulturowego Karpat Zachodnich

Lívia Hrušovská

Wesele w rusińskiej wsi Torysky

Yulia Hryhorchuk

Etniczne i sakralne: specyfika wykorzystania dialektu huculskiego w „Legendach” Wiry Wowk

Halyna Ivashkiv

Struktura i zdobnictwo wyrobów ceramicznych z miejscowości Stara Sil na Bojkowszczyźnie

Artur Izhevskyy

Nikifor Epifanij Drowniak i Andy Warhol – analiza porównawcza: ciężenie do własnych korzeni czy odcięcie się od nich?

Iryna Koval-Fuchyło

Huculski ceremonial pogrzebowy: dynamika i semantyka

Olena Kozakevych

Huculskie dzianiny ludowe od XIX w. do początków XXI stulecia: tradycja i współczesność

Andrzej Ksenicz

Bohdana Ihora Antonycza obraz łemkowskiej wioski

Oksana Kuzmenko

Nieobrzędowe pieśni Pokucia: ewolucja obrazów i struktury

Ewelina Lesisz

Polsko-huculskie miejsca wspólne. Spojrzenie z perspektywy XXI wieku

Marianna Movna

Tradycyjna kultura Huculów na kartach polskich przewodników turystycznych od końca XIX w. do lat trzydziestych XX w.

Uliana Movna

Wosk (woskowe świece) w karpackim rytuale pogrzebowym

Lesia Mushketyk

Rekruckie pieśni Zakarpacia: tematyka i poetyka, węgierskie zapożyczenia

Mykola Mušinka

Wkład Oresta Zilinskiego do kultury ogólnoukraińskiej i łemkowskiej

Ulyana Parubiy

Specyfika funkcjonowania tradycji rytualnych zaklęć magicznych we wsiach zachodniej Bojkowszczyzny (zarys geograficzny zjawiska)

Janko Ramač

Rusini/Ukraińcy Czechosłowacji w publikacjach Rusińskiego Narodowego Towarzystwa Oświatowego Królestwa Serbów, Chorwatów i Słoweńców/Jugosławii (1921-1930)

Oleg Rummyantsev

Między „Rusinami” i „Ukraińcami”: Rusini-Ukraińcy Baczki i Sremu w Socjalistycznej Jugosławii

Olena Serebryakova

Dziewczęce wróżby z głosów zwierząt domowych (studia karpatoznawcze)

Oksana Sheremeta

Ukraińska ludność Słowacji w publikacjach Wołodymyra Hnatiuka

Oksana Shpak

Wieś Riczka w rejonie Miżhiria na Zakarpaciu – ośrodek bojkowskiego malarstwa na szkle w drugiej połowie XX w.

Olga Solarz

W świecie bojkowskich demonów. Materiały z badań w powiecie turczańskim

Miroslav Sopoliga

Stosunki słowacko-ukraińskie w dziedzinie muzealnictwa

Miroslav Sopoliga

Współpraca Oresta Zilyskiego z Muzeum Ukraińskiej Kultury

Yaroslav Taras

Szkoły ludowego budownictwa sakralnego, typy i grupy cerkwi w Karpatach

Jozef Varchol

Archaiczne obrzędy kalendarzowe i rodzinne Rusinów-Ukraińców Słowacji

Nadija Varchol

Tradycje życia społecznego w rusko-ukraińskich wsiach wschodniej Słowaczyny

Andriy Vovchak, Oksana Vovchak

Współczesne tendencje rozwoju bojkowskiego transportu ludowego: fenomen „dygi”

Piotr Pochyły